

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. február 22.
(OR. en)

6364/21

CONSOM 43	ENER 48
COMPET 116	DIGIT 26
MI 99	RELEX 129
TRANS 90	COMER 19
CLIMA 39	CHINE 4
ENV 89	DATAPROTECT 41
ENT 30	EDUC 57
JUSTCIV 31	EF 62

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 5947/21

Tárgy: A Tanács következtetései az új fogyasztóügyi stratégiáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az új fogyasztóügyi stratégiáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2021. február 22-i ülésén hagyott jóvá.

A Tanács következtetései az új fogyasztóügyi stratégiáról

EMLÉKEZTETVE a fogyasztóvédelem meglévő szilárd uniós jogszabályi keretére, amely mintegy ötven éve folyamatosan fejlődik, és erőteljesen hozzájárul az egységes piac integrációjához,

EMLÉKEZTETVE a Tanács által „Az európai fogyasztóügyi stratégia: a fogyasztói bizalom növelése és a növekedés fellendítése” című közlemény¹ nyomán 2012. október 11-én elfogadott állásfoglalásra²,

EMLÉKEZTETVE az Európai Bizottság alábbi közleményeire:

- „Európai zöld megállapodás”³,
- „Európa digitális jövőjének megtervezése”⁴,
- „A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv”⁵,
- „A belső piaci akadályok azonosítása és kiküszöbölése”⁶,
- „Az egységes piaci szabályok végrehajtásának és érvényesítésének javítására vonatkozó hosszú távú cselekvési terv”⁷,
- „A Covid19-válságra adandó további válaszingyintézkedések”⁸,

1 10420/12 + ADD 1.
2 14464/12.
3 15051/19 + ADD 1.
4 6237/20.
5 6766/20 + ADD 1.
6 6779/20.
7 6778/20.
8 12636/20.

EMLÉKEZTETVE a Tanács által „Helyreállítás a körforgásos és zöld gazdaság jegyében” címmel 2020. december 17-én elfogadott következtetésekre⁹,

EMLÉKEZTETVE az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendre,

HANGSÚLYOZVA, hogy az európai zöld megállapodás azon céljának teljesüléséhez, hogy az EU olyan igazságos és virágzó társadalommá váljon, amely klímasemleges, erőforrás-hatékony, tiszta és körforgásos gazdasággal rendelkezik, olyan intézkedésekre van szükség, amelyek képessé teszik a fogyasztókat aktív szerepvállalásra a zöld gazdaságra való átállásban, és támogatja őket ebben,

EMLÉKEZTETVE arra, hogy a Covid19-világjárvány – amellet, hogy egészségügyi válságként soha nem látott hatásokkal jár – az európai fogyasztók életének számos területére jelentős hatást gyakorol,

EMLÉKEZTETVE mindazokra az intézkedésekre, amelyeket a Bizottság és a tagállamok annak érdekében hoztak, hogy az európai fogyasztók továbbra is élhessenek az egységes piacból fakadó előnyökkel és megfelelően érvényesíthessék jogaikat – és ezáltal a gazdaság helyreállításának támogatására és az ahhoz szükséges hajtóerő biztosítására bátorítsák őket,

EMLÉKEZTETVE a hamis ajánlatok, a megtévesztő marketingtechnikák és az online vásárlásokhoz kapcsolódó csalások számának különösen a Covid19-világjárvány során tapasztalt megnövekedésére, valamint az ilyen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni fellépés céljából a Bizottság és a megfelelő nemzeti felügyeleti és igazságügyi hatóságok között kialakult szoros és hatékony együttműködésre,

EMLÉKEZTETVE a Bizottság és a tagállamok azt célzó kezdeményezéseire, hogy az utazási ágazatban a Covid19-világjárvány által okozott kiterjedt zavarok közepette is védelemben részesüljenek a fogyasztói jogok¹⁰,

KIEMELVE, hogy a Szerződések fogyasztóvédelemmel kapcsolatos rendelkezései fényében a fogyasztóvédelmi szakpolitikában horizontális, más uniós szakpolitikákkal integrált megközelítésre van szükség¹¹,

KIEMELVE továbbá, hogy az uniós GDP több mint fele a magánfogyasztásból fakad,

⁹ 13852/20.

¹⁰ A Bizottság (EU) 2020/648 ajánlása (2020. május 13.) a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben törölt utazási csomagok és szállítási szolgáltatások visszatérítésének alternatívájaként az utasok és az utazók részére felkínált utalványokról (HL L 151., 2020.5.14.).

¹¹ Lásd különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik részének XV. címét (Fogyasztóvédelem).

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

1. ÜDVÖZLI, hogy a Bizottság 2020. november 13-án elfogadta az „Új fogyasztóügyi stratégia – A fogyasztói reziliencia erősítése a fenntartható helyreállítás érdekében” című, a 2020 és 2025 közötti uniós fogyasztóvédelmi politikára vonatkozó elképzelést vázoló közleményét (a továbbiakban: Az új fogyasztóügyi stratégia);
2. TÁMOGATJA az egyrészt a magas szintű és hatékony fogyasztóvédelmet, másrészt pedig az uniós fogyasztóknak a zöld és digitális átállásban való részvállalását szolgáló intézkedések meghatározását és bevezetését célzó kiemelt területeket és fő cselekvési pontokat;
3. HANGSÚLYOZZA a Covid19-világjárványból levont tanulságokat és annak fontosságát, hogy válságok idején is fenntartsuk a fogyasztók magas szintű védelmét; KIEMELI, hogy fontos megvizsgálni, mennyire hatékonyak a meglévő mechanizmusok, és a levont tanulságok alapján ambiciózus és átfogó hosszú távú uniós és nemzeti fogyasztóvédelmi szakpolitikákat kialakítani a fogyasztók érdekeinek a jövőbeli válságok során való védelme, valamint rezilienciájának fokozása érdekében;
4. EGYETÉRT azzal a céllal, hogy értékelés készüljön a Covid19-válságnak az Unión belüli fogyasztásra, illetve mobilitásra gyakorolt hosszabb távú hatásairól, és az alapul szolgáljon a jövőbeli szakpolitikai kezdeményezésekhez az EU rezilienciájának és a jövőbeli, hasonló veszélyekre való felkészültségének fokozása céljából; ÜDVÖZLI, hogy a Bizottság előrelátással kíván élni a jövőbeli válságok által a fogyasztókra gyakorolt hatások jobb előrejelzése és enyhítése érdekében;
5. TÁMOGATJA a fogyasztóvédelmi politika tekintetében az új fogyasztóügyi stratégiában tükröződő holisztikus megközelítést, hangsúlyozva, hogy szükség van a Bizottság és a tagállamok közötti – a fogyasztók védelmének biztosításában alapvető fontosságúnak bizonyult – együttműködésre és koordinációra; HANGSÚLYOZZA, hogy a fogyasztói érdekeknek be kell épülniük az ágazati politikák kialakításába és végrehajtásába; ELISMERI, hogy a szakpolitikai intézkedések meghozatalakor fontos a viselkedésalapú megközelítés alkalmazása;
6. ELISMERI annak hasznosságát, ha a tagállamokban az új fogyasztóügyi stratégiával szinergikusan üzemelő átfogó fogyasztóügyi szakpolitikák állnak rendelkezésre a teljeskörűen működő egységes piachoz való hozzájárulás érdekében, megőrizve ugyanakkor a nemzeti döntéshozatali autonómiát; FELKÉRI a Bizottságot, hogy támogassa e szinergiákat;

7. KIEMELI azt a politikai elképzelést, amelynek célja a fogyasztóknak a világjárványt követő gazdasági helyzetben való felvértezése és bevonása azáltal, hogy kulcsszerepet ruházunk rájuk a fenntartható helyreállításban, megerősítve ezzel az EU gazdaságának versenyképességét, valamint az egységes piacot; HANGSÚLYOZZA, hogy a fogyasztóvédelmi politika hozzájárul a helyreállításához azáltal, hogy fokozza a fogyasztói bizalom és a gazdasági növekedés közötti alapvető kapcsolatot;
8. ARRA BÁTORÍTJA a tagállamokat, hogy támogassák a fogyasztókat a zöld átállás érintett szereplőivé válásban azáltal, hogy előmozdítják a fenntartható termelést és fogyasztást, többek között olyan innovatív megoldások elfogadása révén, amelyek hozzájárulnak az EU versenyképességének és globális vezető szerepének megerősítéséhez, valamint a fogyasztók oktatása és tájékoztatása révén is; HANGSÚLYOZZA, hogy a fenntartható termékeknek minden fogyasztó számára elérhetőeknek, megfizethetőeknek és hozzáférhetőeknek kell lenniük;
9. ALÁHÚZZA, hogy meg kell erősíteni a fogyasztók pozícióját azáltal, hogy célzott, egyértelmű, harmonizált és megbízható tájékoztatást nyújtunk számukra az áruk – többek között az élelmiszerek – és a szolgáltatások környezeti hatásáról – ideértve például azok szénlábnyomát és körforgásos jellemzőit –, szorgalmazva az információk fogyasztóbarát megjelenítését, ugyanakkor elkerülve az információkkal való túlterhelést és a vállalkozásokra nehezedő indokolatlan terheket; ÜDVÖZLI, hogy a Bizottság intézkedéseket szándékozik javasolni egyrészt a fenntartható fogyasztás azáltal előmozdítására, hogy megerősíti a fogyasztók pontos és hatékony tájékoztatáshoz való jogát, másrészt pedig azért, hogy hatékonyabb védelmet biztosítson számukra bizonyos gyakorlatokkal – például a környezetbarát jellegre vonatkozó megalapozatlan állításokkal és az ún. zöldrefestéssel – szemben;
10. KIEMELI, hogy csökkenteni kell a fogyasztók ökológiai lábnyomát a hosszú termékélettartam és a terméktartósság előmozdítása, a megfelelő karbantartás, a javíthatóság és az újrafeldolgozás révén – megelőzve egyúttal az idejekorán bekövetkező elavulást is, többek között a szoftverek esetében; ÜDVÖZLI, hogy a Bizottság foglalkozni kíván e kérdésekkel a közeljövőben benyújtandó vonatkozó jogalkotási javasolataiban;
11. ELISMERI a fogyasztók szerepét az olyan új üzleti modellekben, amelyek optimalizálhatják a termékek és szolgáltatások hatékonyságát és fenntarthatóságát – ilyen lehet többek között a megosztás, a bérbeadás vagy a termékek újragyártása vagy azok szolgáltatásként vagy használt termékként való kínálata –, összhangban a körforgásos gazdaság céljaival; ÜDVÖZLI, hogy a Bizottság meg kívánja erősíteni a „javításhoz való jog”-ot annak érdekében, hogy a termékek – a jótállási időszakon túl is – szisztematikusabb módon és könnyebben, a fogyasztók számára észszerű áron, illetve időtartamon belül javíthatóak legyenek;

12. HANGSÚLYOZZA, hogy megbízható, biztonságos és méltányos digitális környezetet kell biztosítani a fogyasztók számára olyan megfelelő szakpolitikák, időtálló jogszabályok, végrehajtási képességek és eszközök révén, amelyek figyelembe veszik a digitális korszak által támasztott kihívásokat, lehetővé teszik, hogy az innováció segítségével zöld és biztonságosabb áruk és szolgáltatások jöjjenek létre, valamint online és offline egyenértékű fogyasztóvédelmet biztosítsanak;
13. HELYESLI a Bizottság azon szándékát, hogy felülvizsgálja az általános termékbiztonsági irányelvet¹² annak érdekében, hogy a visszahívási, felügyeleti és nyomonkövethetőségi rendszerek javításával egyenlő versenyfeltételeket teremtsen az online és offline termékek biztonsága tekintetében, annak garantálása céljából, hogy az egységes piacon forgalomba hozott valamennyi termék biztonságos legyen;
14. KIEMELI az online platformokra vonatkozó egyértelmű általános, illetve jogi felelősségi keret létrehozásának fontosságát, beleértve a csalárd, tisztességtelen és félrevezető kereskedelmi gyakorlatokkal, valamint az előírásoknak nem megfelelő és veszélyes áruk és szolgáltatások online platformokon keresztül történő értékesítésével szembeni megfelelő és hatékony intézkedések elfogadását; ÜDVÖZLI és SZORGALMAZZA e tekintetben a Bizottság és az említett platformok közötti rendszeres párbeszédet;
15. HANGSÚLYOZZA, hogy következetességre és egyértelmű összhangra van szükség a fogyasztóvédelmi, illetve a digitális piacokra vonatkozó uniós jog között – különös tekintettel a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályjavaslatra¹³ és a digitális piacokról szóló jogszabályra¹⁴ – egyrészt ahhoz, hogy magas szintű fogyasztóvédelmet lehessen biztosítani a fogyasztói jogok, az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés – ideértve a határokon átnyúló hozzáférést is –, az átláthatóság, a felelősségvállalás és a biztonságos digitális környezet szempontjából, másrészt pedig az online közvetítők – különösen az online platformok – elszámoltathatóságának egyértelművé tétele és megerősítése céljából;

¹² A 2001/95/EK irányelv.

¹³ 14124/20 + ADD 1–3 + REV 1.

¹⁴ 14172/20 + ADD 1–4.

16. SZORGALMAZZA a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv¹⁵ és a fogyasztók jogairól szóló irányelv¹⁶ végrehajtására és alkalmazására vonatkozó iránymutatások felülvizsgálatát annak érdekében, hogy egyértelművé váljon az új kereskedelmi gyakorlatokra való alkalmazásuk, különösen a digitális gazdaságban és a közösségi médiában; ÜDVÖZLI a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy innovatív e-eszközökből álló eszköztárat vezessen be, amely az érintett szervek, például a nemzeti hatóságok és a fogyasztói szervezetek számára nyújtana segítséget az illegális online kereskedelmi gyakorlatok feltárásához;
17. HATÁROZOTTAN TÁMOGATJA a Bizottság konkrét fogyasztói igények kezelésére irányuló megközelítését – figyelembe véve a fogyasztók sebezhetőségét – annak biztosítása érdekében, hogy senkit ne hagyjunk hátra; HANGSÚLYOZZA, hogy szorgalmazni kell az inkluzív tájékoztató kampányokat és a helyi tanácsadást a fogyasztóvédelem megerősítése érdekében online és offline egyaránt; KIEMELI az adóssággal kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások és a megelőző pénzügyi tanácsadás támogatásának, valamint az adósságkönnyítési mechanizmusok megfontolásának fontosságát;
18. HANGSÚLYOZZA, hogy a lakossági pénzügyi szolgáltatások dinamikus és gyors átalakulása, amely új digitális csatornákat és termékeket tesz elérhetővé a fogyasztók számára, a fogyasztói érdekeket védő jogalkotási és magatartási megközelítést tesz szükségessé; HANGSÚLYOZZA, hogy meg kell erősíteni azon kiszolgáltatott fogyasztók védelmét, akiknek hitelre van szükségük olyan alapvető áruk és szolgáltatások megvásárlásához, mint az egészségügyi ellátás, az oktatás és a közüzemi szolgáltatások;
19. HELYESLI a Bizottság azon szándékát, hogy felülvizsgálja a fogyasztói hitelekéről szóló irányelvet¹⁷ és a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló irányelvet¹⁸, különösen a fogyasztóvédelem olyan konkrét intézkedések végrehajtása révén történő megerősítése céljából, amelyek – például a hitelképességi előírások egyértelművé tétele révén – megakadályozzák a fogyasztók félretájékoztatását, a túlzott eladósodást és a társadalmi kirekesztődést; ARRA ÖSZTÖNZI a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehet megvédeni a fogyasztókat attól, hogy bizonyos típusú kölcsönök igénybevételekor végül túlzottan eladósodjanak; RÁMUTAT, hogy a fogyasztóknak egyértelmű, szükséges és megfelelő – de nem túlzott mennyiségű információt tartalmazó – szerződéskötést megelőző tájékoztatást kell kapniuk ahhoz, hogy megalapozott döntéseket hozhassanak;

¹⁵ A 2005/29/EK irányelv.

¹⁶ A 2011/83/EU irányelv.

¹⁷ A 2008/48/EU irányelv.

¹⁸ Az (EU) 2002/65 irányelv.

20. HANGSÚLYOZZA, hogy a nemzeti hatóságokkal együtt a civil társadalom – különösen a fogyasztói szervezetek és a vállalkozások képviselői – jelentős szerepet játszik a fogyasztóvédelmi politika alakításában, amelynek célja egyrészt egy kölcsönösen előnyös kapcsolat létrehozása, különösen a zöld átállás és a digitális transzformáció tekintetében, másrészt a fogyasztóvédelem kialakításában és végrehajtásában való szélesebb körű részvétel biztosítása uniós és nemzeti szinten egyaránt; HANGSÚLYOZZA, hogy teljes mértékben ki kell használni a fogyasztói szervezetekben rejlő lehetőségeket a fogyasztók kollektív érdekeinek erőteljesebb védelme és a fogyasztók megkárosításának széles körben fennálló kockázatával szembeni fellépés érdekében;
21. KIEMELI a hatékony felügyeleti együttműködési rendszer és a megfelelő jogorvoslati mechanizmusok fontosságát annak érdekében, hogy a fogyasztók akadálymentesen és bizalommal végezzenek – többek között határokon átnyúló – tranzakciókat az egységes piacon;
22. SZORGALMAZZA a fogyasztóvédelmi együttműködési hálózatban¹⁹ való aktív részvételt, a hatékony alternatív vitarendezési mechanizmusokat, beleértve az online vitarendezési platformot is, valamint az Európai Fogyasztói Központok hálózatának további támogatását;
23. SZORGALMAZZA az uniós fogyasztóvédelmi szabályok határozott és hatékony érvényesítését annak érdekében, hogy a fogyasztók választási lehetőségeit és az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzájutásukat korlátozó különböző diszkriminatív gyakorlatok kezelése révén biztosítani lehessen a fogyasztói bizalmat;
24. SZORGALMAZZA az elmúlt időszakban elfogadott uniós fogyasztóvédelmi szabályok – például az áruértékesítési szerződésekről szóló irányelv²⁰, a digitálistartalom-szolgáltatási szerződésekről szóló irányelv²¹, a hatékonyabb végrehajtásról és korszerűsítésről szóló irányelv²² és a képviseleti keresetekről szóló irányelv²³ – megfelelő végrehajtását, ami hozzá fog járulni az egységes piac megfelelő működéséhez;
25. SZORGALMAZZA a harmadik országokkal való hatékony együttműködés megteremtését a termékeknek az egységes piacon való biztonságos forgalomba hozatala, valamint a fogyasztóknak az online és offline értékesített biztonságos termékekhez való hozzáférése érdekében;

¹⁹ Az (EU) 2017/2394 rendelet alapján létrehozott hálózat.

²⁰ Az (EU) 2019/771 irányelv.

²¹ Az (EU) 2019/770 irányelv.

²² Az (EU) 2019/2161 irányelv.

²³ Az (EU) 2020/1828 irányelv.

26. FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy terjesszen elő a mesterséges intelligenciára vonatkozó konkrét javaslatokat, amelyek kockázatalapú és arányos megközelítést követnek, magas szintű fogyasztóvédelmet garantálnak, és céljuk az átláthatóság, a felelősség, az érthetőség, az ellenőrizhetőség és a biztonság megteremtése; KÉRI az illetékes hatóságok általi hatékony felügyeletét garantáló mechanizmusok bevezetését, másrészt pedig megfelelő intézkedéseket az algoritmusrendszerek biztonságos, megbízható és etikus használatára vonatkozóan, figyelembe véve a nemzeti stratégiákat; EGYETÉRT AZZAL, hogy a Bizottság ebben a konkrét összefüggésben kiemelt figyelmet fordít az alapvető jogokra, például a megkülönböztetés tilalmára;
27. széles körű és hatékony együttműködésre SZÓLÍTJA FEL a nemzeti hatóságokat és a fogyasztóvédelmi politika valamennyi szereplőjét, beleértve a civil társadalmat is, valamint a nemzeti és európai fogyasztói szervezeteket és a Bizottságot; MEGERŐSÍTI, hogy a fogyasztói szervezetek nélkülözhetetlen szerepet töltenek be és alapvető feladatokat látnak el a fogyasztók számára való tanácsadás, támogatás, valamint sajátos igényeik képviselete és érdekeik védelme terén, többek között a szabványosítási folyamat révén, a kiegyensúlyozottabb szociális piacgazdaság megteremtése érdekében;
28. HELYESLI a Bizottság azon szándékát, hogy az új fogyasztóügyi stratégia végrehajtásának irányítására egy új rendszert hozzon létre, a tagállamok és minden más érdekelt fél bevonásával, egy éves ciklus keretében; ÜDVÖZLI a fogyasztóvédelmi politikával foglalkozó új tanácsadó csoport megalakulását, amely összefogja a civil társadalmat – beleértve a fogyasztói szervezeteket –, valamint az ipar és a tudományos élet képviselőit; VÁRAKOZÁSSAL TEKINT a fogyasztói körülmények 2021. évi új eredménytáblája elé, amely az új fogyasztóügyi stratégia jobb irányítását fogja biztosítani;
29. ELISMERI, hogy az új fogyasztóügyi stratégia és a nemzeti fogyasztóvédelmi szakpolitikák végrehajtásához allokálni kell a szükséges forrásokat, nevezetesen a 2021–2027-es egységes piaci program, különösen annak fogyasztóvédelmi célkitűzése révén;
30. FELKÉRI az összes felet, hogy hatékonyan működjenek együtt az új fogyasztóügyi stratégia gyors végrehajtása és hatékony nyomon követése érdekében, továbbá a megfelelő esetekben rendszeresen gondolják át, hogy miképpen lehet a stratégiát az új körülményekhez és igényekhez igazítani.